

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/392322312>

ADAPTATION OF ACHIEVEMENT-MOTIVATED BEHAVIOR IN INDIVIDUAL SPORTS SCALE INTO TURKISH: VALIDITY AND RELIABILITY ANALYSIS STUDY

Conference Paper · May 2025

CITATIONS

0

READS

42

4 authors, including:



Ferhat Kılıçarslan

Erciyes University

41 PUBLICATIONS 20 CITATIONS

SEE PROFILE



Eda Gökçelik

Istanbul Aydın University

12 PUBLICATIONS 18 CITATIONS

SEE PROFILE



Mustafa İnan Özant

Gazi University

19 PUBLICATIONS 20 CITATIONS

SEE PROFILE



ASES
IX. INTERNATIONAL SCIENTIFIC
RESEARCH CONGRESS

CONFERENCE BOOK

EDITOR PROF. DR. BEKİR KOCADAS

**ASES IX. INTERNATIONAL SCIENTIFIC
RESEARCH CONGRESS**

MAY 08-10, 2024

**ADIYAMAN UNIVERSITY, ADIYAMAN
TURKEY**

EDITOR PROF. DR. BEKIR KOCADAS

COPYRIGHT©2025

**BY ASES PUBLICATIONS COMPANY LIMITED ALL RIGHTS RESERVED. NO
PART OF THIS PUBLICATION MAY BE REPRODUCED, DISTRIBUTED OR
TRANSMITTED IN ANY FORM OR BY ANY MEANS, INCLUDING
PHOTOCOPYING, RECORDING OR OTHER ELECTRONIC OR MECHANICAL
METHODS, WITHOUT THE PRIOR WRITTEN PERMISSION OF THE PUB
LISHER, EXCEPT IN THE CASE OF BRIEF QUOTATIONS EMBODIED IN
CRITICAL REVIEWS AND CERTAIN OTHER NONCOMMERCIAL USES PERM
ITTED BY**

COPYRIGHT LAW.

ASES PUBLICATIONS® IT IS

**RESPONSIBILITY OF THE AUTHOR TO ABIDE BY THE PUBLISHING ETHICS
RULES.**

ASES PUBLICATIONS-2025©

ISBN: 978-625-96918-3-1

CONFERENCE ID

CONFERENCE TITLE

ASES IX. INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

DATE AND PLACE

MAY 08-10, 2025,

ADYAMAN UNIVERSITY, ADYAMAN TURKEY

ORGANIZATION

ASES

(ACADEMY OF SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL STUDIES)

&

ADYAMAN UNIVERSITY

LANGUAGES

TURKISH, ENGLISH, RUSSIAN

ORGANIZING COMMITTEE MEMBERS

HONORARY PRESIDENT OF THE CONGRESS

Prof. Dr. MEHMET KELES

REKTOR

ADYAMAN UNIVERSITY (TURKEY)

CHAIRMAN OF THE ORGANIZING BOARD

Prof. Dr. BEKIR KOCADAS

ADYAMAN UNIVERSITY (TURKEY)

ORGANIZING BOARD

Prof. Dr. ELMAN QULIYEV

AZERBAIJAN DEVLET PEDAGOJI UNIVERSITY

(AZERBAIJAN)

Prof. Dr. MUSTAFA TALAS

NIGDE OMER HALISDEMIR UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. MORAKENG EDWARD KENNETH LEBAKA

UNIVERSITY OF ZULULAND (SOUTH AFRICA)

Prof. Dr. NEVZAT TOPAL

NIGDE OMER HALISDEMIR UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. SUKRAN KARACA

SIVAS CUMHURIYET UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc.Prof. AHMET FIDAN

ADYAMAN UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc.Prof. ASLI SAYLAN KIRMIZIGUL

ERCIYES UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc.Prof. AYSEGUL TURK

ANKARA HACI BAYRAM VELI UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc.Prof. BAYRAM POLAT

NIGDE OMER HALISDEMIR UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. Burcu GEZER SEN

FIRAT UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. CEM KORAY OLGUN

ADIYAMAN UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. CAGLAR KURTDAS

ADIYAMAN UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. DAVUT SARITAS

NEVSEHIR HACI BEKTAS VELI UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. FERHAT CETINKAYA

ADIYAMAN UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. FUAT Sanci

ADIYAMAN UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. KURSAT YUSUF AYTAC

ADIYAMAN UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. LOKMAN ZOR

NIGDE OMER HALISDEMIR UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. MAHMUT GURSOY

ADIYAMAN UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. Mehmet GUNGOR

MERSIN UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc.Prof. PINAR ACAR BOZKURT

ANKARA UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. SAMET ZENGINOGLU

ADYAMAN UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. SEFA SALIH AYDEMIR

ADYAMAN UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc.Prof. Sercan YAVAN

AYDIN ADNAN MENDERES UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. Turan BASKONUS

BANDIRMA ONYEDI EYLUL UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. Fatma Tugce DUMANLI

NISANTASI UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. AHMET CIHAN BULUNDU

ADYAMAN UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. Cavidan GUL VARIS

ADYAMAN UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. Emrullah BANAZ

BAYBURT UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. SULTAN BILGET GUCLUER

ADYAMAN UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. TUGBA GUCENMEZ

ADYAMAN UNIVERSITY (TURKEY)

Res. Assist. Dr. HALIME UNALDI GOKALP

ADYAMAN UNIVERSITY (TURKEY)

Dr. ASSIA ALLAOUI

UNIVERSITY OF CONSTANTINE (ALGERIA)

Dr. MARIUS LOLEA

UNIVERSITY OF ORADEA (ROMANIA)

Dr. ULKER BAXSIYEVA

AZERBAIJAN DEVLET PEDAGOJI UNIVERSITY

(AZERBAIJAN)

Dr. VARVARA GETMANTSEVA

THE KOSYGIN STATE UNIVERSITY OF RUSSIA (RUSSIA)

KOORDINATOR

Assist. Prof. TUBA DEMIREL

SCIENCE BOARD

Prof. Dr. ALEXANDER MAKARENKO

NATIONAL TECHNICAL UNIVERSITY OF UKRAINE (UKRAINIAN)

Prof. Dr. ALI OSMAN ALAKUS

DICLE UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. ARAFAT USEIN

ULUSLARARASI VIZYON UNIVERSITY (MACEDONIA)

Prof. Dr. ARZU KARACA

MUNZUR UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. BANU YAZGAN INANC

TOROS UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. BEJTULLA DEMIRI

INTERNATIONAL BALKAN UNIVERSITY (MACEDONIA)

Prof. Dr. BERRABAH HAMZA MADJID

UNIVERSITY OF RELIZANE (ALGERIA)

Prof. Dr. BULENT DERVIS

ULUSLARARASI VIZYON UNIVERSITY (MACEDONIA)

Prof. Dr. CHEE-MING CHAN

UNIVERSITI TUN HUSSEIN ONN (MALAYSIA)

Prof. Dr. EMRULLAH FATIS

AHI EVRAN UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. FERHAN SOYUER

KAPADOKYA UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. HASSAN ZARIOUH

MOHAMMED FIRST UNIVERSITY (MOROCCO)

Prof. Dr. HATICE FERIHA AKPINARLI

ANKARA HACI BAYRAM VELI UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. IOSEFINA BLAZSANI BATTO

AZERBAIJAN UNIVERSITY OF LANGUAGES (AZERBAIJAN)

Prof. Dr. MANOLE COJOCARU

TITU MAIORESCU UNIVERSITY (ROMANIA)

Prof. Dr. MEHMET KAYGUSUZOGLU

HASAN KALYONCU UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. MIKAIL MAHARRAMOV

LANKARAN STATE UNIVERSITY (AZERBAIJAN)

Prof. Dr. MEHMET SERKAN UMUZDAS

TOKAT GAZİOSMANPASA UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. MENSUR NUREDIN

ULUSLARARASI VIZYON UNIVERSITY (MACEDONIA)

Prof. Dr. MINE KAYA KEHA

ATATURK UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. MUEDIN KAHVECI

ULUSLARARASI VIZYON UNIVERSITY (MACEDONIA)

Prof. Dr. Lect. MOHAMED MILOUDI

RELIZANE UNIVERSITY (ALGERIA)

Prof. Dr. MEHMET DALKILIC

KAYSERİ UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. MUKADDER BOYDAK OZAN

FIRAT UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. L.R.K. KRISHNAN

VIT UNIVERSITY (INDIA)

Prof. Dr. NEZIHE BULUT UGURLU

MUGLA SITKI KOCMAN UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. NURETTIN KONAR

HALIC UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. OKTAY BEKTAS

ERCIYES UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. RAUL DUARTE SALGUIRAL GOMES CAMPILHO

ISEP UNIVERSITY (PORTUGAL)

Prof. Dr. SABRI KARADOĞAN

DICLE UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. SADETTİN ÖZCELİK

DICLE UNIVERSITY (TURKEY)

PROF. DR. SELAHATTIN AVSAROGLU

NECMETTIN ERBAKAN UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. SIBEL KAHRAMAN

INONU UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. SNEZANA BILIC

INTERNATIONAL BALKAN UNIVERSITY (MACEDONIA)

Prof. Dr. SENGUL KOCAMAN

DICLE UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. QASIM HACIYEV

AZERBAIJAN NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES (AZERBAIJAN)

Prof. Dr. VALENTIN STOYANOV

TRAKIA UNIVERSITY (BULGARIA)

Prof. Dr. VELI SAHMUROV

ANTALYA BILIM UNIVERSITY (TURKEY)

Prof. Dr. VIOLETA MADZOVA

INTERNATIONAL BALKAN UNIVERSITY (MACEDONIA)

Assoc. Prof. ABDULKADIR KIYAK

INONU UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. ALI KIS

INONU UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. ASLI SAYLAN KRIMIZIGUL

ERCIYES UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. AYSE SEZER

BILECIK SEYH EDEBALI UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. BAYRAM POLAT

NIGDE OMER HALISDEMIR UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. BURCU UZUM

KOCAELI UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. CHINGIZ MAMEDOV

BAKU STATE UNIVERSITY (AZERBAIJAN)

Assoc. Prof. DERYA UZUN AYDIN

BATMAN UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. DIVYA VINAYACHANDRAN

SRM INSTITUTE OF SCIENCE AND TECHNOLOGY (INDIA)

Assoc. Prof. EL HOUARI NESRINE

TLEMCEEN UNIVERSITY (ALGERIA)

Assoc. Prof. ELZBIETA PATKOWSKA

UNIVERSITY OF LIFE SCIENCES IN LUBLIN (POLAND)

Assoc. Prof. GORKEMLI KAZAR

MUNZUR UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. HASAN HUSEYIN KILINC

NEVSEHIR HACI BEKTAS VELI UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. HASAN TELLI

MERSIN UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. HATICE BURCIN SOLT

ZONGULDAK BULENT ECEVIT UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. HATICE OZDEMIR

ATATURK UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. IPEK FATMA CEVIK

USKUDAR UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. ISMAIL SAN

INONU UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. KAMIL EMRE GERCEKASLAN

NEVSEHIR HACI BEKTAS VELI UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. MEHMET BULUT

HAKKARI UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. MEHMET OZCAN

NEVSEHIR HACI BEKTAS VELI UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. MERDADI SLIMANE

DJILLALI LIABES UNIVERSITY OF SIDI BEL ABBES (ALGERIA)

Assoc. Prof. MURAT EYVAZ

GEBZE TEKNİK UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. Osman Cenk KANCA

ATATURK UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. OZGUR ALTINDAG

DICLE UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. OZLEM ARDA

ISTANBUL UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. SELMAN ABLAK

CUMHURİYET UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. SELVAKUMAR PALANIAPPAN

SIVET COLLEGE (INDIA)

Assoc. Prof. SERKAN SENOCAK

ATATURK UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. SERCAN YAVAN

AYDIN ADNAN MENDERES UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. UMIT HARUN AKKAYA

KAYSERİ UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. YASIN IPEK

KAYSERİ UNIVERSITY (TURKEY)

Assoc. Prof. YETER TABUR

YAKIN DOGU UNIVERSITY (TRNC)

Assist. Prof. ALDEMIR MALVERIA DE OLIVERIA

UNIVERSITY CENTER FOR HIGHER EDUCATION OF AMAZONAS (BRAZIL)

Assist. Prof. AYHAN ATIGAN

KARABUK UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. AYSUN BEYDOLA

YAKIN DOGU UNIVERSITY (TRNC)

Assist. Prof. BUSRA YARANOGLU

BALIKESIR UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. CANAN AKSOY

KARADENIZ TEKNİK UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. FAHRUNNISA KAZAN

DICLE UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. FATMA ALASLAN

YAKIN DOGU UNIVERSITY (TRNC)

Assist Prof. GAMZE AKKAYA

INONU UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. GULSAH GURKAN

TURGUT OZAL UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. MAHBUBOR RAHMAN

BANGLADESH UNIVERSITY OF TEXTILES (BANGLADESH)

Assist. Prof. MELIHA UZUN

SIRNAK UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. MUSTAFA TURAL

KAYSERİ UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. Mustafa SENGİL

KIRSEHIR AHI EVRAN UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. OKTAY KIZKAPAN

NEVSEHIR HACI BEKTAS VELI UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. PELİN ERTEKİN

INONU UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. PINAR GUMUS

KILIS 7 ARALIK UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. RAJA MOHAMMAD LATIF

PRINCE MOHAMMAD BIN FAHD UNIVERSITY (SAUDI ARABIA)

Assist. Prof. ROZINA KHATTAK

SHAHEED BENAZIR BHUTTO WOMEN UNIVERSITY (PAKISTAN)

Assist. Prof. SABIHA GOKCEN ZEYBEK

YAKIN DOGU UNIVERSITY (TRNC)

Assist. Prof. SARBU OXANA

NICOLAE TESTEMITANU STATE UNIVERSITY (MOLDOVA)

Assist. Prof. SERHAT ERDEM

ATATURK UNIVERSITY (TURKEY)

Assist . Prof. SHARBIR WANI

SHERE KASHMIR UNIVERSITY (INDIA)

Assist. Prof. TUBA DEMIREL

KAPADOKYA UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. TUGBA KILIC

KILIS 7 ARALIK UNIVERSITY (TURKEY)

Assist. Prof. YETKIN KARAOGLU

ORDU UNIVERSITY (TURKEY)

Dr. AHMET GALIP YUCEL

NEVSEHIR HACI BEKTAS VELI UNIVERSITY (TURKEY)

Dr. CAN YOLAGIDEN

YOZGAT (TURKEY)

Dr. DILEK YILDIRIM GURKAN

YOZGAT BOZOK UNIVERSITY (TURKEY)

Dr. LE KHANH GIANG

UNIVERSITY OF TRANSPORT AND COMMUNICATION (VIETNAM)

Dr. MEHMET ARSLAN

MALATYA (TURKEY)

Dr. MANKOUR MOHAMED

UNIVERSITY OF RELIZANE (ALGERIA)

Dr. MURAT CANPOLAT

INONU UNIVERSITY (TURKEY)

Dr. NURI ERDEMIR

INONU UNIVERSITY (TURKEY)

Dr. Ramazan ERTURK

MILLI EGITIM BAKANLIGI

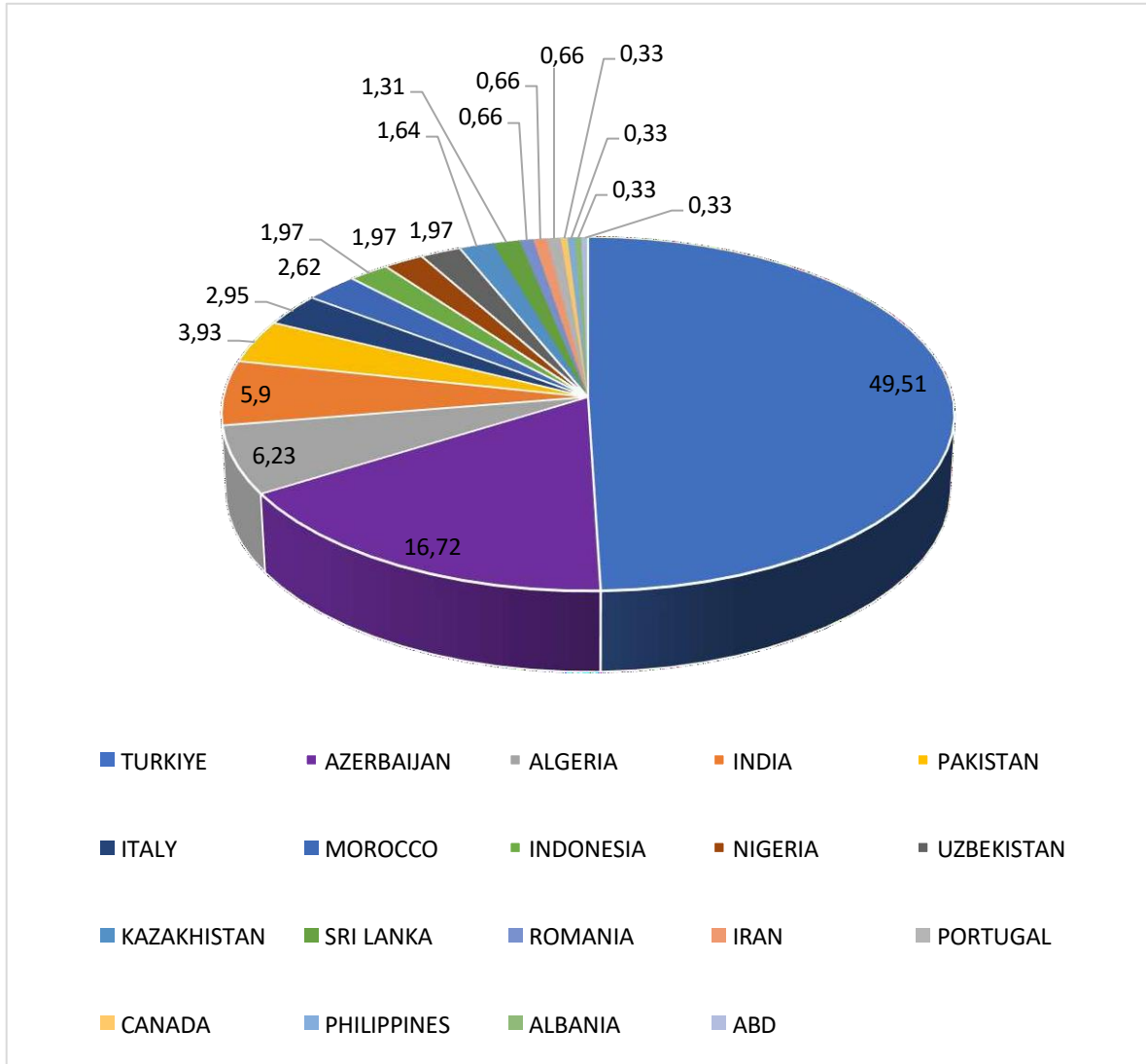
**ASES IX. INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS
MAY 08-10, 2025. ADIYAMAN UNIVERSITY, ADIYAMAN, TURKIYE
CONFERENCE STATISTICS**

CONFERENCE STATISTICS

Distribution of the papers presented orally at the conference by countries

Country	Number of Papers	Percentage (%)
TURKIYE	151	49,51%
AZERBAIJAN	51	16,72 %
ALGERIA	19	6,23%
INDIA	18	5,90%
PAKISTAN	12	3,93%
ITALY	9	2,95%
MOROCCO	8	2,62%
INDONESIA	6	1,97%
NIGERIA	6	1,97%
UZBEKISTAN	6	1,97%
KAZAKHISTAN	5	1,64%
SRI LANKA	4	1,31%
ROMANIA	2	0,66%
IRAN	2	0,66%
PORTUGAL	2	0,66%
CANADA	1	0,33%
PHILIPPINES	1	0,33%
ALBANIA	1	0,33%
ABD	1	0,33%
TOTAL	305	100%

**ASES IX. INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS
MAY 08-10, 2025. ADIYAMAN UNIVERSITY, ADIYAMAN, TURKIYE
CONFERENCE STATISTICS**



ADAPTATION OF ACHIEVEMENT-MOTIVATED BEHAVIOR IN INDIVIDUAL
SPORTS SCALE INTO TURKISH: VALIDITY AND RELIABILITY ANALYSIS
STUDY

BİREYSEL SPORLARDA BAŞARI MOTİVASYONLU DAVRANIŞ ÖLÇEĞİ'NİN
TÜRKÇEYE UYARLANMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ANALİZİ
ÇALIŞMASI

Ferhat KILIÇARSLAN¹, Eda GÖKÇELİK², Ziya BAHADIR³, Mustafa İnan ÖZANT⁴

¹Arş. Gör., Erciyes Üniversitesi, Rekreasyon, <https://orcid.org/0000-0002-9363-1068>

²Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği,
<https://orcid.org/0000-0003-1909-6754>

³Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Rekreasyon, <https://orcid.org/0000-0002-6185-7791>

⁴Dr., Bağımsız Araştırmacı, <https://orcid.org/0000-0001-6725-1662>

Özet

Bu çalışmada, Zuber ve Conzelmann (2019) tarafından geliştirilen ve bireysel sporlarda başarı motivasyonunu ölçmeye yönelik olan Achievement-Motivated Behavior in Individual Sports (AMBIS-I) ölçeğinin Türkçeye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Uyarlama sürecinde, ölçeğin ileri ve geri çeviri yöntemleri kullanılarak Türkçeye uygunluğu sağlanmış, ardından dil ve kültürel bütünlüğü test etmek amacıyla 50 kişilik bir pilot uygulama gerçekleştirilmiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda, maddelerde anlaşılabilirlik sorunu tespit edilmemiştir. Ölçek, farklı bireysel spor branşlarında aktif olarak spor yapan 171 sporcunun antrenörleri tarafından doldurulmuştur. Sporculara doğrudan uygulanmamış, sporcuların başarı motivasyonuna yönelik davranışları antrenör gözlemlerine dayalı olarak değerlendirilmiştir. Veri toplama sürecinin ardından Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA), Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ve güvenirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. AFA sonucunda, orijinal yapıya paralel şekilde 10 madde ve üç faktörlü yapı (İnisiyatif Alma, Adanmışlık ve Başarı Hırsı) korunmuştur. Toplam varyansın %66,19'unu açıklayan bu yapı, DFA ile test edilmiş ve model uyum indeksleri (CFI=0.966, TLI=0.948, RMSEA=0.067, SRMR=0.046) mükemmel düzeyde bulunmuştur. İç tutarlılık analizlerinde, ölçeğin toplam puanı için Cronbach's Alpha değeri 0.787, alt boyutlar için ise sırasıyla 0.792, 0.717 ve 0.771 olarak tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular, ölçeğin Türk kültürüne uyarlanmış versiyonunun geçerli, güvenilir ve bireysel sporlarda başarı motivasyonunun değerlendirilmesinde kullanılabilir bir araç olduğunu göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Bireysel Sporlar, Başarı Motivasyonlu Davranış, Türkçe Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik.

Abstract

In this study, it was aimed to adapt the Achievement-Motivated Behaviour in Individual Sports (AMBIS-I) scale developed by Zuber and Conzelmann (2019) to Turkish and to examine its psychometric properties. In the adaptation process, the scale was adapted to Turkish by using forward and backward translation methods, and then a pilot study with 50 participants was conducted to test language and cultural integrity. As a result of the evaluation, no comprehensibility problem was detected in the items. The scale was filled out by the coaches

of 171 athletes who actively participate in different individual sports branches. It was not directly applied to the athletes, and the behaviours of the athletes towards achievement motivation were evaluated based on the coaches' observations. After the data collection process, Exploratory Factor Analysis (EFA), Confirmatory Factor Analysis (CFA) and reliability analyses were performed. As a result of EFA, 10 items and three-factor structure (Initiative Taking, Dedication and Ambition for Success) were retained in parallel with the original structure. This structure, which explained 66.19% of the total variance, was tested with CFA and the model fit indices (CFI=0.966, TLI=0.948, RMSEA=0.067, SRMR=0.046) were found to be excellent. In the internal consistency analyses, Cronbach's Alpha value for the total score of the scale was found to be 0.787, and 0.792, 0.717 and 0.771 for the sub-dimensions, respectively. The findings indicate that the adapted version of the scale to Turkish culture is a valid, reliable and usable tool for the assessment of achievement motivation in individual sports.

Keywords: Individual Sports, Achievement Motivated Behaviour, Turkish Adaptation, Validity, Reliability.

1. GİRİŞ

“Sporcu” teriminin literatürde evrensel olarak kabul edilmiş tek bir tanımı yoktur. Bununla birlikte, genellikle beceri, eğitim veya rekabete odaklanarak düzenli olarak fiziksel aktivite veya spor yapan bir kişiyi ifade eder (Araujo ve Scharhag, 2016). Bir atlet tipik olarak düzenli egzersiz veya spor yapan, çeşitli seviyelerde bağlılık, beceri ve rekabet içinde olan kişidir. Bazı tanımlar, düzenli olarak fiziksel aktiviteye veya egzersize katılan herkesi kapsayacak şekilde genişken, diğerleri daha kısıtlayıcıdır ve yüksek düzeyde rekabet edenlere veya geçimini spordan sağlayanlara odaklanır (Garza ve Adami, 2020). Kavramın net sınırlar ile sınırlandırılmış bir tanımının olmaması bu kavramın kullanılacağı araştırmalarda hangi türde sporcu seçileceği (rekreasyonel, yarışmacı, profesyonel) durumu literatürde elde edilecek sonuçları etkileyebilmektedir (Byrne ve diğ., 2024). Bu doğrultuda sporcu kavramı için, genellikle düzenli olarak fiziksel aktiviteye veya spora katılan kişi denilebilir. Bu tanımlama rekabet düzeyine ve diğer faktörlere bağlı olarak büyük ölçüde değişebilir.

Mevcut araştırma ve bireysel sporlarda yarışan elit genç sporcuların antrenörleri ile gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle bu çalışmada sporcu kavramının tanımı için, bir takımın parçası olmak yerine öncelikle kendi başına antrenman yapan ve yarışan kişi (Swindell ve diğ., 2019) olmak üzere bireysel sporlarda yarışan sporcunun tanımlaması yapılmıştır. Bireysel sporlardaki elit genç sporcular, kişisel hırs, beceri gelişimi ve üniversite veya profesyonel başarı hedefleri nedeniyle takım sporlarındakilere kıyasla genellikle daha erken yaşlarda seçtikleri spor dalında uzmanlaşırlar (Swindell ve diğ., 2019).

Bireysel Sporlarda Başarı GÜdümlü Davranış Ölçeği (Achievement-Motivated Behavior in Individual Sports – AMBIS-I), Keller, Reinkemeier, Streicher ve Zuber (2021) tarafından geliştirilmiş, antrenör değerlendirmesine dayalı bir ölçme aracıdır. Ölçek, bireysel sporlarla uğraşan sporcuların başarı yönelimli davranışlarını gözleme dayalı olarak değerlendirmek amacıyla oluşturulmuştur. AMBIS-I, başarıya dönük motivasyonel davranışları üç temel alt boyutta incelemektedir: inisiyatif alma (proactivity), başarı hırsı (ambition) ve adanmışlık (commitment). Ölçek, sporcunun sadece anlık performansını değil, uzun vadeli başarıya yönelik davranışsal eğilimlerini de kapsamlı biçimde değerlendirmeyi hedeflemektedir. Bu yönüyle AMBIS-I, sporcunun psikolojik özelliklerini doğrudan ölçmek yerine, bu özelliklerin dışavurumu olan davranışsal belirtileri temel alan bir yapı sunmaktadır.

Mevcut çalışmada Zuber ve Conzelmann (2019) tarafından geliştirilen ve bireysel sporlarda yarışan elit genç sporcuların seçim yapma kararlarını etkileyen motivasyonların antrenör perspektifinden değerlendirilmesi amacıyla geliştirilen Bireysel Sporlarda Başarı Motivasyonu

Davranış Ölçeği (Achievement-Motivated Behavior in Individual Sports (AMBIS-I)) ölçeğinin Türkçe uyarlama çalışmasının yapılması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda yukarıda tanımlanan ve literatürde farklı sınıflandırmalara göre tanımlanmasının farklılaştığı belirtilen sporcu kavramı mevcut araştırmada bireysel sporlarda yarışan elit genç sporcu açısından değerlendirilmiştir. Bireysel Sporlarda Başarı Motivasyonlu Davranış Ölçeği orijinal araştırmada 10 madde ve inisiyatif alma (proactivity), başarı hırsı (ambition), adanmışlık (commitment) olmak üzere 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Mevcut araştırma sonucundaki analizlerde elde edilen sonuçlar bu yapının korunduğunu göstermektedir. Türkçe literatürde proactivity için karşılık olarak proaktiflik kelimesinin yer aldığından bahsetmek mümkündür. Proaktiflik anlam olarak Yolcu ve Çakmak'a (2017) göre, bireyin herhangi bir emir almadan gerekli gördüğü değişimi başlatabilme özelliklerine sahip olması şeklindedir. Buradaki anlama göre inisiyatif alma durumundan bahsedildiği anlaşılabılır. Bu nedenle proactivity alt boyutu proaktiflik yerine inisiyat alma olacak biçimde çevirilmiştir.

Bireysel sporlarda motivasyonel proaktivite davranışları, sporcuların performansı artırmak, hedefler belirlemek ve peşinden gitmek ve yüksek düzeyde bağlılık ve hırsı sürdürmek için kendi inisiyatifleriyle gerçekleştirdikleri eylemleri ifade eder. Bu davranışlar başarı motivasyonunun temel göstergeleridir ve bireysel sporlarda atletik başarıyla yakından bağlantılıdır. Proaktif sporcular, ekstra antrenman talep etmek, kendi performanslarını analiz etmek veya dışarıdan yönlendirilmeden yeni kişisel hedefler belirlemek gibi bağımsız olarak kendilerini geliştirme fırsatları ararlar (Zuber ve Conzelmann, 2019). Bu sporcular sürekli olarak güçlü bir başarıya azmi göstermekte, uzun vadeli hedeflere adanmışlık ve zorluklar ve aksilikler karşısında devam etme isteği sergilemektedir (Zuber ve diğ., 2020). Bu doğrultuda sporcular için proaktivite ile hırs ve adanmışlık arasında net bir ilişki olduğu söylenebilir.

Singh ve Bal (2024)'e göre, motivasyonel proaktivitesi yüksek olan sporcular antrenmanlarına daha fazla bağlılık göstermekte, daha fazla saat harcamakta ve rutinlerinde daha fazla tutarlılık göstermektedir. Proaktif sporcular uzun vadeli hedefler belirleme ve bunların peşinden gitme, öz disiplini sürdürme ve aksiliklerin üstesinden gelme konusunda daha iyidir. Bu öz güdümlü yaklaşım, dayanıklılığı ve kişisel başarıya daha güçlü bir şekilde odaklanmayı teşvik eder (Zuber ve diğ., 2020). Motivasyonel proaktivite, elit performans için çok önemli olan planlama, izleme ve öz kontrol becerilerinin gelişimini destekler. Sporcular ilerledikçe, bu beceriler zorluklara uyum sağlamalarına ve antrenman stratejilerini geliştirmelerine yardımcı olur (Jordalen ve diğ., 2020). Bu özellikleri ile sporcularda proaktivite düzeylerinin araştırılması doğrudan sporcu performansını destekleyebileceği söylenebilir.

Bireysel sporlarda motivasyonel hırs davranışları, bir sporcunun yüksek kişisel hedeflere ulaşma ve sporunda başarılı olma yönündeki güçlü arzusunu yansıtan eylem ve tutumlardır. Bu davranışlar, zorlu hedefler belirleme, mükemmellik için çabalama ve gelişim ve başarı için ısrarlı bir dürtüyü sürdürme ile karakterize edilir. Hırs, engelleri aşmak, odaklanmayı sürdürmek ve aksilikler veya başarısızlıklarla karşılaşıldığında bile ilerlemeye devam etmek için süregelen çabada kendini gösterir (Zuber ve diğ., 2020). Hırslı sporcular sürekli olarak kendileri için zorlu ve anlamlı hedefler belirler, sıradanlıkla yetinmek yerine en yüksek performansı ve kişisel en iyileri hedefler (Zuber ve Conzelmann, 2019). Bu sporcular becerilerini, tekniklerini ve sonuçlarını geliştirmek için ısrarlı bir istek gösterirler ve genellikle performanslarını optimize etmek için geri bildirim ve fırsatlar ararlar (Schmid ve diğ., 2021).

Yüksek kişisel hedefler belirlemek, mükemmellik için çabalamak ve ısrarcı bir dürtüyü sürdürmek gibi motivasyonel hırs davranışlarının hem sporcular hem de bireysel sporlardaki antrenman süreci üzerinde önemli olumlu etkileri vardır. Bu davranışlar daha yüksek performans, daha fazla bağlılık ve uzun vadeli atletik gelişim ile yakından bağlantılıdır. Hırs, sporcuları, zorluklara uyum sağlamak ve kariyerleri boyunca ilerlemeyi sürdürmek için gerekli

olan planlama, izleme ve özenetim becerilerini geliştirmeye teşvik eder (Jordalen ve diğ., 2020). Hırslı sporcuların daha yüksek performans seviyelerine ulaşma olasılığı daha yüksektir ve gelecekteki başarı için daha büyük potansiyel gösterirler. Güçlü başarı motivasyonları ve öz kararlılıkları onları sporlarında sürekli olarak gelişmeye ve mükemmelleşmeye iter (Zuber ve Conzelmann, 2019). Bununla birlikte, hırs takıntılı hale gelirse veya dış baskılar tarafından yönlendirilirse, refahı olumsuz yönde etkileyebilir (Bento ve diğ., 2024). Ayrıca hırsı tanıyan ve destekleyen antrenörler, sporcuların motivasyonunu ve katılımını daha da artırarak hem antrenman kalitesine hem de sporcu gelişimine fayda sağlayan olumlu bir geri bildirim döngüsü oluşturabilir (Reynders ve diğ., 2019).

Bireysel sporlarda motivasyonel bağlılık davranışları, bir sporcunun adanmışlığını, devamlılığını ve hedeflerine ulaşmak için zaman ve çaba harcamaya istekli olduğunu yansıtan eylem ve tutumlardır. Bu davranışlar, bireysel sporlarda sürekli katılım, üst düzey performans ve kişisel gelişim için gereklidir. Kendini adanmış sporcular düzenli olarak antrenmanlara katılır, sürekli çaba gösterir ve zorluklar veya aksilikler karşısında yılmazlar. Engellerle veya rakip ilgi alanlarıyla karşılaştıklarında bile sporlarına önemli ölçüde zaman ve enerji ayırmaya isteklidirler (Berki, 2020). Bu sporcular, günlük rutinlerine ve uzun vadeli planlamalarına rehberlik etmek için bağlılıklarını kullanarak kişisel ve atletik hedeflerine net bir şekilde odaklanırlar. Hedeflerine ulaşmak için genellikle sporlarına diğer faaliyetlerden daha fazla öncelik verirler (Verdejo ve diğ., 2024). Hem içsel hem de dışsal motivasyon bağlılığa katkıda bulunur, ancak içsel motivasyon sürekli bağlılık ve daha iyi sonuçlarla daha güçlü bir şekilde bağlantılıdır (Singh ve Bal, 2024). Dolayısıyla yüksek bağlılık düzeylerine sahip sporcular daha yüksek düzeyde özgüven, atletik yetenek ve duygusal istikrar gösterirler ve bunların hepsi üstün atletik performansa katkıda bulunur (O'Neil ve Hodge, 2019).

Verilen bilgiler ışığında bu araştırmanın amacı, Zuber ve Conzelmann (2019) tarafından geliştirilen ve bireysel sporlarda yarışan elit genç sporcuların seçim yapma kararlarını etkileyen motivasyonların antrenör perspektifinden değerlendirilmesi amacıyla geliştirilen Bireysel Sporlarda Başarı Motivasyonlu Davranış Ölçeği (Achievement-Motivated Behavior in Individual Sports (AMBIS-I)) Türkçeye uyarlanması ve ölçeğin psikometrik özelliklerinin incelenmesidir. Çalışma kapsamında ölçeğin dilsel uygunluğu değerlendirilmiş, yapı geçerliği için açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri gerçekleştirilmiş, ayrıca güvenilirlik düzeyleri çeşitli istatistiksel yöntemlerle test edilmiştir. Elde edilen bulgular, ölçeğin Türkçe versiyonunun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olarak kullanılabilirliğini ortaya koymayı hedeflemektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yürütülmüştür. Nicel yöntemler, değişkenler arasındaki ilişkileri açıklamak, test etmek ve genelleştirilebilir sonuçlar üretmek amacıyla sistematik veri toplama ve istatistiksel analiz süreçlerine dayanır (England, 2021). Çalışmada, betimsel nitelikteki tarama modeli benimsenmiştir. Tarama modeli, bireylerin belirli özelliklere sahip olma durumlarını tanımlamaya yönelik olarak kullanılan, mevcut durumu olduğu gibi ortaya koymayı amaçlayan bir araştırma desendir.

Mevcut çalışmada Zuber ve Conzelmann (2019) tarafından geliştirilen ve bireysel sporlarda yarışan elit genç sporcuların seçim yapma kararlarını etkileyen motivasyonların antrenör perspektifinden değerlendirilmesi amacıyla geliştirilen Bireysel Sporlarda Başarı Motivasyonlu Davranış Ölçeği (Achievement-Motivated Behavior in Individual Sports (AMBIS-I)) ölçeğinin Türkçe uyarlama çalışmasının yapılması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda ilk aşamada ölçeğin Türkçeye çevirisi ve uzman görüşleriyle dilsel uyarlaması gerçekleştirilmiş, ardından 50 kişilik bir pilot grup üzerinde ön test uygulanarak ifadelerle yönelik anlaşılabilirlik kontrol edilmiştir.

Daha sonra ölçeğin asıl uygulaması 47 antrenör ile iletişime geçilerek 171 elit genç sporcunun değerlendirilmesi yapılmıştır. Ölçeğin faktör yapısını belirlemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmış; elde edilen yapı doğrultusunda, Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) ile modelin uyumu test edilmiştir. Ölçeğin güvenirlik düzeyini belirlemek amacıyla Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı, madde-toplam korelasyonları analizleri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca yapı geçerliğini desteklemek amacıyla faktör yükleri, model uyum indeksleri ve alt ölçekler arası korelasyonlar da incelenmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmaya Kayseri ilinde aktif olarak bireysel sporlarda spor yapan bireylerin antrenörleri katılmıştır. 171 sporcuyla değerlendirmek üzere 29'u erkek ve 18'i kadın 47 antrenör araştırmaya katılmıştır. Antrenörlerin yaş ortalaması 24.02 ve antrenörlük yapma süreleri çoğunlukla 1-5 yıl arasında değişmektedir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veriler 2 bölümden oluşan anketler aracılığı ile Google Forms ve basılı anketler kullanılarak toplanmıştır. Birinci bölümde antrenörlerin cinsiyet, yaş ve antrenörlük yapma sürelerinin sorulduğu demografik bilgi formu ve ikinci bölümde Zuber ve Conzelmann (2019) tarafından geliştirilen Bireysel Sporlarda Başarı Motivasyonlu Davranış Ölçeği (Achievement-Motivated Behavior in Individual Sports- AMBIS-I)'ne dair ifadeler yer vermiştir.

2.3.1. Bireysel Sporlarda Başarı Motivasyonlu Davranış Ölçeği (BSBMDÖ) (Achievement-Motivated Behavior in Individual Sports (AMBIS-I))

Zuber ve Conzelmann (2019) tarafından geliştirilen ve bireysel sporlarda yarışan elit genç sporcuların seçim yapma kararlarını etkileyen motivasyonların antrenör perspektifinden değerlendirilmesi amacıyla geliştirilen Bireysel Sporlarda Başarı Motivasyonlu Davranış Ölçeği orijinal çalışmada 10 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Uyarlama çalışmasında mevcut yapı korunarak 10 madde ve 3 alt boyutlu (inisiyatif alma, başarı hırsı ve adanmışlık) yapı için geçerlik ve güvenirlik analizleri yapılmıştır. BSBMDÖ 5'li likert tipi bir ölçüm aracıdır (1-Hiç...5-Her Zaman). Orijinal araştırmada iç güvenirlik adına Cronbach's Alpha yerine CR değerlerine yer verilmiştir. Bu doğrultuda orijinal ölçeğin CR değerleri alt boyutlar için sırasıyla .86, .87 ve .68 olarak tespit edilmiştir. Mevcut araştırmada hem CR değerlerine hem de Cronbach's Alpha değerlerine bakılmış olup CR değerleri için sırasıyla .82, .75 ve .72 olarak hesaplanmıştır. Bunun yanı sıra ölçeğin toplam puanları için iç güvenirlik katsayısı 0.878 ve alt boyutlar için ise sırasıyla 0.792, 0.771 ve 0.717 olarak tespit edilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizi için IBM SPSS Statistics 27.0, Microsoft Excel ve JASP 0.19.3 yazılımları kullanılmıştır. Ölçeğin faktör yapısını incelemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmıştır. AFA öncesinde verilerin faktör analizine uygunluğunu değerlendirmek üzere Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi ve Bartlett Küresellik Testi yapılmıştır. Faktör analizi kapsamında temel bileşenler analizi yöntemi ve Varimax döndürme tekniği tercih edilmiştir. AFA ile elde edilen yapının geçerliliğini test etmek amacıyla, aynı örneklem üzerinde Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA işlemleri JASP yazılımı kullanılarak yürütülmüş; modelin uyumu CFI, TLI ve RMSEA gibi çeşitli uyum indeksleri üzerinden değerlendirilmiştir. Ölçeğin iç tutarlılığı, Cronbach Alfa katsayısı ile test edilmiş ve her alt boyut için ayrı ayrı güvenirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Tüm analizlerde anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiştir. Bu çalışmada, hem AFA hem de DFA analizleri aynı veri seti üzerinde uygulanmıştır. Her ne kadar literatürde (Worthington & Whittaker, 2006; Kline, 2016; Tabachnick & Fidell, 2019) ideal uygulamanın analizlerin farklı veri setlerinde

yürütülmesi gerektiği vurgulansa da, sınırlı örneklem büyüklüğü ve uygulama koşulları nedeniyle tek örneklem kullanımının kabul edilebilir olduğu belirtilmektedir. Bu durum, çalışmanın sınırlılığı olarak açıkça ifade edilmiştir ve bulgular bu çerçevede yorumlanmaktadır.

3. BULGULAR

Bu bölümde, yapı geçerliliği için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) bulguları, yapının geçerliliğini test etmek için Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) bulguları, ölçek maddelerinin faktör yükleri ve ölçeğin güvenirliğini belirlemek için AVE ve CR ve Cronbach's Alpha değerlerine ilişkin bulgular sunulmaktadır.

3.1. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) Sonuçları

Tablo 1.

Bireysel Sporlarda Başarı Motivasyonlu Davranış Ölçeği'nin Kaiser-Meyer-Olkin ve Bartlett testi sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)		,821
Bartlett's	x ²	564,849
	sd	36
	p	,000

Tablo 1'de görüldüğü üzere, Bireysel Sporlarda Başarı Motivasyonlu Davranış Ölçeği'ne ilişkin Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri ,821 ve Bartlett's testi 564,849 (p=.000) olarak tespit edilmiştir. KMO değeri 0,80'in üzerinde olduğu için örneklemde elde edilen verilerin yeterli olduğu söylenebilir (Mavili ve diğ., 2021). Bartlett testi sonucunun .05'ten küçük olması ölçek maddeleri arasındaki ilişkinin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir (Öner ve diğ., 2024).

Tablo 2.

Bireysel Sporlarda Başarı Motivasyonlu Davranış Ölçeği'nin alt boyutlarının özdeğerleri ve açıkladıkları varyans yüzdelere dair bulgular

Faktör	Özdeğer	Varyans	Kümülatif
1	4,203	46,700	46,704
2	1,065	11,830	58,539
3	,980	7,660	66,190

Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılırken, faktörleri tutma kararı genellikle 1'den büyük özdeğerler gibi kriterlere dayanır. 1'den küçük özdeğerlere sahip boyutların (faktörlerin) bir ölçekteki orijinal boyut sayısını korumak için alt boyutlar olarak ele alınıp alınamayacağı yaygın bir sorudur. Orijinal ölçek geliştirme çalışmasında AMBIS-I için 3 alt boyut araştırmacılar tarafından belirlenmiştir. Mevcut uyarılama çalışmasında 3 boyutlu yapının korunması için gerekli analiz yapıldığında üçüncü faktörün özdeğerinin 0.980 olarak hesaplanmıştır. Özdeğerleri 1'den küçük olan faktörler tipik olarak tek bir gözlenen değişkenden daha az varyans açıklar ve genellikle zayıf olarak kabul edilir (Yang ve Xia, 2015). Bununla birlikte faktör sayısını belirlemede sadece özdeğer sınırlandırılmasına uyulmaması gerekir. Faktör sayısını belirlemek için daha sağlam yöntemler arasında paralel analiz, uyum

endeksleri ve ki-kare fark testleri yer alır (Braeken ve Van Assen, 2017). Orijinal çalışmada her ne kadar teorik yapısı ve AFA ve DFA analizleri sonucunda güçlü bir üç boyutlu yapı elde edilmiş olup Türkçe uyarlama çalışmasında 3 boyutlu yapı korunmuştur. Tablo 2’de elde edilen bulgulara göre ölçeğin 3 faktörlü yapısı ölçeği varyansının %66.19’unu açıklamaktadır. Birinci faktör ölçeğin varyansının tek başına %46,70 ve ikinci faktör %11,83’nü ve üçüncü faktör ise %7,66’sını açıklamaktadır.

Tablo 3.

Bireysel Sportlarda Başarı Motivasyonlu Davranış Ölçeği’nin alt boyutlarında yer alan maddelerin yük değerleri

İfadeler	Faktör 1: İnisiyatif Alma	Faktör 2: Başarı Hırsı	Faktör 3: Adanmışlık
Madde 1: Sporcu, daha da gelişmek için ek bir antrenman planı talep eder.	,823		
Madde 2: Sporcu, antrenman alanına ilk gelen kişi olarak teknik süreçleri bağımsız olarak çalışır.	,552		
Madde 3: Sporcu, antrenman sonrası çalışmaya devam eder.	,662		
Madde 4: Sporcu, eksik kalan antrenmanlarını telafi etmek için kendi başına çözüm yolları arar.	,710		
Madde 5: Sporcu, yarışmayı birinci sırada bitiremediğinde memnuniyetsizlik belirtileri gösterir.			,813
Madde 6: Sporcu, yarışmadan önce kazanma arzusunu net bir şekilde ortaya koyar.			,552
Madde 7: Sporcu, ikinci sırada yer almanın kendisi için yeterli olmadığını davranışlarıyla ifade eder.			,749
Madde 8: Sporcu, antrenmanlarda kendisinden daha deneyimli veya güçlü sporcuları örnek alır.		,694	
Madde 9: Sporcu, zorlu egzersizlerde sınırlarını zorlayarak tükenene kadar çalışır.		,777	
Madde 10: Sporcu, antrenmanlarda sürekli olarak istekli bir tavır sergiler.		,797	

Bir maddenin bir faktörle anlamlı bir şekilde ilişkilendirilmesi için 0,30 veya daha yüksek bir faktör yükü genellikle kabul edilebilir minimum değer olarak kabul edilir (Peterson, 2000). Daha güçlü kanıtlar için, bazı araştırmacılar, özellikle daha büyük örneklemli çalışmalarda veya daha net faktör yapıları hedeflendiğinde, 0,40 veya 0,50 gibi daha yüksek eşik değerleri belirtilmektedir (Howard, 2016). Tablo 3’e göre, ölçeğin birinci faktör madde yükleri .55 ve .82 arasında, ikinci faktör madde yükleri .69 ve .79 arasında ve üçüncü faktör yükleri ise .55 ve .81 arasında değişmektedir. Elde edilen tüm faktör yüklerinin güçlü olduğu söylenebilir.

3.2. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) Sonuçları

Tablo 4.

Bireysel Sporlarda Başarı Motivasyonlu Davranış Ölçeği için yol analizi modelinin uyum indeksi değerleri

Fit Index	Değer	Açıklama
Kikare/Sd	84.694 / 32 $\approx$ 2.65	İyi uyum = <3
CFI	0.966	İyi uyum = $>.95$
RMSEA	0.067	İyi uyum = $<.08$
SRMR	0.046	İyi uyum = $<.08$
TLI	0.948	İyi uyum = $>.90$

Tablo 4’te yer alan uyum indeksleri, modelin doğrulayıcı faktör analizi kapsamında elde edilen yapıya iyi düzeyde uyum sağladığını göstermektedir. Kikare/sd oranı 2.65 ile kabul edilebilir düzeyde olup, CFI (.966), TLI (.948), RMSEA (.067) ve SRMR (.046) değerleri literatürde önerilen eşik değerlerin içerisinde. Bu bulgular, ölçme modelinin gözlenen veriyle uyumlu olduğunu ve yapı geçerliğinin desteklendiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 5.

Bireysel Sporlarda Başarı Motivasyonlu Davranış Ölçeği’nin maddelerinin alt faktör yük değerleri

	Madde	Faktör Yük Değeri	FY ²	1-FY ²
Faktör 1: İnisiyatif Alma	Madde 1	0.714	0.50	0.49
	Madde 2	0.604	0.36	0.63
	Madde 3	0.747	0.55	0.44
	Madde 4	0.737	0.54	0.45
Faktör 2: Başarı Hırsı	Madde 8	0.668	0.44	0.55
	Madde 9	0.702	0.49	0.50
	Madde 10	0.844	0.71	0.28
Faktör 3: Adanmışlık	Madde 5	0.688	0.47	0.52
	Madde 6	0.651	0.42	0.57
	Madde 7	0.698	0.48	0.52

Tablo 5’teki değerlere göre, üç alt boyuttaki tüm maddelerin faktör yüklerinin alt sınır olan .60’ın üzerinde olduğu sonucuna varılmıştır. Bu durum, maddelerin ait oldukları faktörlerle yeterli düzeyde ilişkilendiğini ve ölçeğin yapı geçerliğini desteklediğini göstermektedir. Ayrıca faktör yüklerinin yüksekliği, maddelerin ilgili alt boyutları yordamada güçlü ve tutarlı olduğunu ortaya koymaktadır.

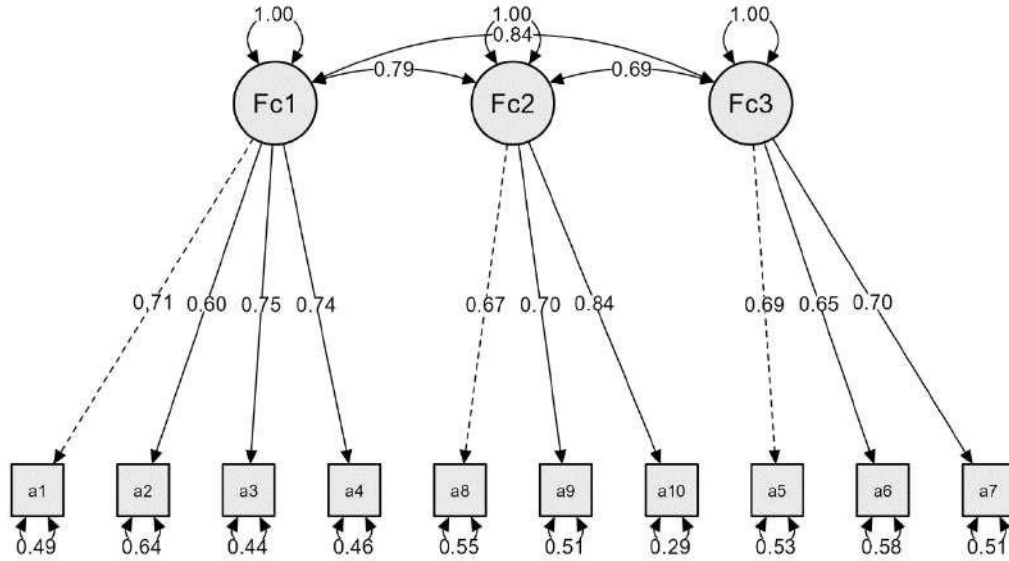
Tablo 6.

Bileşik güvenirlik (CR), hesaplanan varyansın ortalama karekök hatası (AVE), Cronbach's Alpha (α) ve Pearson korelasyon (r) değerlerine dair bulgular

	AVE	CR	ω	α	r	
Faktör 1: İnisiyatif Alma	0.496	0.824	0.798	,792	1	
Faktör 2: Başarı Hırsı	0.544	0.750	0.789	,771	,644**	1
Faktör 3: Adanmışlık	0.463	0.720	0.722	,717	,641**	,528**
Toplam			0.890	,878		

**p>.01

Tablo 6'da yer alan bulgulara göre, Bireysel Sporlarda Başarı Motivasyonlu Davranış Ölçeği'nin tüm alt boyutlarında bileşik güvenirlik (CR) değerleri .70'in üzerinde çıkmış ve bu da ölçeğin içsel tutarlılığının yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir. AVE değerleri incelendiğinde, "İnisiyatif Alma" alt boyutunda .496 "Kaygı" alt boyutunda .544 ve "Öfke/kızgınlık" alt boyutunda ise .463 olarak tespit edilmiştir. Cronbach's Alpha (α) ve McDonald's Omega (ω) katsayıları da tüm alt boyutlar için .72 ile .82 arasında değişmekte olup, ölçeğin güvenirliğini desteklemektedir. Ayrıca, alt boyutlar arasında pozitif ve orta düzeyde anlamlı korelasyonlar gözlenmiş, bu da yapılar arasında beklenen yönde ilişkilerin varlığını desteklemektedir. Bu sonuçlar, ölçeğin hem güvenirliğinin hem de yapı geçerliğinin tatmin edici düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır.



Şekil 1.

Bireysel Sporlarda Başarı Motivasyonlu Davranış Ölçeği'nin maddeleri için yük değerleri ve alt boyutlar arasındaki korelasyon değerleri

Şekil 1'de Bireysel Sporlarda Başarı Motivasyonlu Davranış Ölçeği'ni üç faktörlü modeline ait doğrulayıcı faktör analizi sonuçları sunulmuştur. Tüm maddelerin faktör yükleri kabul edilebilir düzeyde olup, faktörler arasında pozitif ve anlamlı korelasyonlar gözlenmiştir. Model genel olarak yeterli uyum göstermektedir.

4. TARTIŞMA

Bu araştırmada, Zuber ve Conzelmann (2019) tarafından geliştirilen ve bireysel sporlarda başarıya yönelik motivasyonel davranışları üç alt boyutta (inisiyatif alma, başarı hırsı ve adanmışlık) değerlendiren 10 maddelik AMBIS-I Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması ve geçerlik güvenirlik özelliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ölçeğe ilişkin açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri sonucunda orijinal üç faktörlü yapı korunmuş ve hiçbir madde elenmemiştir. DFA sonuçları, $\chi^2/sd = 2.65$, CFI = .966, RMSEA = .067, SRMR = .046 ve TLI = .948 şeklinde olup, bu değerler orijinal çalışmanın t2/3 verileriyle ($\chi^2/sd = 1.45$; CFI = .99; RMSEA = .05; SRMR = .05; TLI = .97) genel olarak örtüşmektedir. Faktör yükleri incelendiğinde, Türkçe formdaki değerler .604 ile .844 arasında değişirken, orijinal çalışmada bu aralık .64 ile .84'tür. Bu durum, ölçeğin faktör yapısının farklı bir örnekleme de tutarlılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Güvenirlik açısından bakıldığında, bu çalışmada her üç alt boyut için CR değerleri sırasıyla .824 (inisiyatif alma), .750 (başarı hırsı) ve .720 (adanmışlık); α değerleri ise .792, .771 ve .717 olarak bulunmuştur. Orijinal çalışmada t2/3 için raporlanan CR değerleri .86, .87 ve .72; α değerleri ise .79, .80 ve .70'tir. Benzer biçimde, bu çalışmada elde edilen AVE değerleri .496 ile .544 arasında değişmekte olup, orijinal çalışmadaki t2/3 AVE aralığı (.63, .71, .44) ile genel bir tutarlılık göstermektedir. Tüm bu sonuçlar, AMBIS-I Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanmış formunun geçerli ve güvenilir bir yapı sergilediğini ve orijinal yapıya büyük ölçüde sadık kaldığını göstermektedir.

Türkçe literatür incelendiğinde, mevcut çalışmada uyarlanan AMBIS-I ölçeğine benzer nitelikte sayılabilecek ölçüm araçlarından bahsetmek mümkündür. Bunlardan ilki, sporcularda öz-belirleme kuramı temelli motivasyon düzeylerini ölçmek üzere Türkçeye uyarlanan Sporda Motivasyon Ölçeği'dir (Demir, 2022). Bu ölçek, içsel ve dışsal motivasyon ile amotivasyon boyutları üzerinden sporcuların motivasyon türlerini değerlendirmektedir. İkinci olarak, özellikle öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik motivasyonlarını belirlemeye yönelik geliştirilen Beden Eğitimi Motivasyon Ölçeği (Akbulut ve Öncü, 2023), benzer psikolojik yapıların farklı bir bağlamda ölçülmesini mümkün kılmaktadır. Üçüncü olarak, dijital oyun bağlamında spor motivasyonunu incelemeyi amaçlayan Dijital Spor Oyunları Motivasyon Ölçeği (Kilci, 2020) ile dördüncü araç olan E-Spor Katılım Motivasyonu Ölçeği (Öz ve Üstün, 2019), motivasyonel yapıların farklı spor alanlarında da geçerli kılınabileceğini ortaya koymaktadır. Bu ölçekler temelinde yapılan değerlendirmelerde, AMBIS-I ölçeği, doğrudan sporunun kendisi tarafından değil, antrenör gözlemlerine dayalı olarak düzenlenmiş olması bakımından Türkçe literatürdeki mevcut araçlardan ayrılmaktadır. Bu yönüyle, gözlenebilir başarı güdülü davranışları ölçme amacı taşıyan AMBIS-I, hem uygulama kolaylığı hem de sosyal istenilirlik yanlılığından arınmış olması bakımından alana önemli bir katkı sağlamaktadır.

5. SONUÇ

Tüm bu bulgular ışığında, AMBIS-I Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanmış formu, bireysel sporlarda başarıya yönelik motivasyonel davranışların değerlendirilmesinde geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullanılabilir niteliktedir. Ölçeğin hem yapısal tutarlılığı hem de psikometrik açıdan yeterliliği, farklı örneklemlerde de benzer sonuçlar elde edilebileceğine dair önemli kanıtlar sunmaktadır. Ancak, ölçeğin daha farklı yaş grupları, cinsiyetler ve spor branşlarında da test edilmesi, kültürel ve yapısal geçerliliğinin daha güçlü biçimde ortaya konulması açısından gelecekteki çalışmalarda dikkate alınmalıdır. Bu bağlamda, AMBIS-I Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanmış hali sadece bilimsel araştırmalarda değil, uygulamalı spor ortamlarında da özgün bir katkı sunmaktadır. Özellikle sporcu gözlemine dayalı olması nedeniyle, antrenörlerin sporcular hakkında daha nesnel değerlendirmeler yapmalarına imkân tanımakta; bu yönüyle öz değerlendirmeye dayalı geleneksel motivasyon ölçeklerinden ayrılmaktadır. AMBIS-I, spor

kulüpleri, federasyonlar ve spor liseleri gibi kurumlarda sporcu seçme, yerleştirme, performans takibi ve gelişim süreçlerinin izlenmesinde kullanılabilecek pratik ve kısa bir değerlendirme aracı olarak dikkat çekmektedir. Ayrıca, sporcuların gözlenebilir motivasyonel davranışlarının sistematik şekilde kayıt altına alınması, hem bireysel gelişim planlarının oluşturulmasında hem de koçluk süreçlerinin yapılandırılmasında önemli bir veri kaynağı sağlayabilir.

6. KAYNAKLAR

- Akbulut, V., & Öncü, E. (2023). Beden eğitimi motivasyon ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Sportive*, 6(2). <https://doi.org/10.53025/sportive.1311231>
- Araujo, C., & Scharhag, J. (2016). Athlete: A working definition for medical and health sciences research. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 26(1), 4–7. <https://doi.org/10.1111/sms.12632>
- Bento, T., Vitorino, A., Cid, L., Monteiro, D., & Couto, N. (2024). Analysing the relation between passion, motivation, and subjective well-being in sport: A systematic review. *Sports*, 12(10), 279. <https://doi.org/10.3390/sports12100279>
- Berki, T. (2020). *A sport-elköteleződé modell összefüggéseinek vizsgálatára serdülő sportolók körében* (Doctoral dissertation, University of Szeged). <https://doi.org/10.14232/phd.10447>
- Braeken, J., & Van Assen, M. (2017). An empirical Kaiser criterion. *Psychological Methods*, 22(3), 450–466. <https://doi.org/10.1037/met0000074>
- Byrne, C., Ward, M., Saeedi, S., & Obuseh, E. (2024). What makes an athlete? A scoping review: Assessing the use of the word athlete with anterior cruciate ligament rehabilitation review studies. Is there a standard? *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 34(3), e14596. <https://doi.org/10.1111/sms.14596>
- Demir, H. (2022). Sporda motivasyon ölçeği'nin geçerlik ve güvenirliği: Türkçe uyarlama çalışması. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20(4), 56–68. <https://doi.org/10.33689/spormetre.1062454>
- England, A. (2021). *Quantitative and Qualitative Research Methods*. Seeram, E., Davidson, R., England, A., ve McEntee, M. (Ed.), *Research for Medical Imaging and Radiation Sciences*, Springer, 71-96. https://doi.org/10.1007/978-3-030-79956-4_5
- Garza, M., & Adami, P. (2020). Definition of athletes and classification of sports. In A. Pressler & J. Niebauer (Eds.), *Textbook of sports and exercise cardiology* (pp. 3–11). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-030-35374-2_1
- Howard, M. C. (2016). A review of exploratory factor analysis decisions and overview of current practices: What we are doing and how can we improve? *International Journal of Human-Computer Interaction*, 32(1), 51–62. <https://doi.org/10.1080/10447318.2015.1087664>
- Jordalen, G., Lemyre, P.-N., & Durand-Bush, N. (2020). Interplay of motivation and self-regulation throughout the development of elite athletes. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 12(3), 377–391. <https://doi.org/10.1080/2159676X.2019.1585388>
- Kilci, A. K. (2020). Dijital spor oyunları motivasyon ölçeği (DSOMÖ): Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Uluslararası Spor Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi*, 6(1), 6–18. <https://doi.org/10.18826/useeabd.623526>
- Mavili, A., Kesen, N., & Daşbaşı, S. (2021). Translated article: Family belonging scale: A scale development study. *Current Psychology*, 42, 1337–1344. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01545-6>

- O'Neil, L., & Hodge, K. (2019). Commitment in sport: The role of coaching style and autonomous versus controlled motivation. *Journal of Applied Sport Psychology*, 32(6), 607–617. <https://doi.org/10.1080/10413200.2019.1581302>
- Öner, H., Koruklu, N., & Denat, Y. (2024). Development of the Professional Socialization Scale, validity and reliability study. *Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(2), 23–39. <https://doi.org/10.30803/adusobed.1520760>
- Öz, N. D., & Üstün, F. (2019). E-spor katılım motivasyonu ölçeği'nin (EKMÖ) geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 115–125. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tsbd/issue/48256/590133>
- Peterson, R. A. (2000). A meta-analysis of variance accounted for and factor loadings in exploratory factor analysis. *Marketing Letters*, 11, 261–275. <https://doi.org/10.1023/A:1008191211004>
- Reynders, B., Vansteenkiste, M., Van Puyenbroeck, S., Aelterman, N., De Backer, M., Delrue, J., De Mynck, G., Fransen, K., Haerens, L., & Broek, G. V. (2019). Coaching the coach: Intervention effects on need-supportive coaching behavior and athlete motivation and engagement. *Psychology of Sport and Exercise*, 43, 288–300. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2019.04.002>
- Schmid, M., Charbonnet, B., Conzelmann, A., & Zuber, C. (2021). More success with the optimal motivational pattern? A prospective longitudinal study of young athletes in individual sports. *Frontiers in Psychology*, 11, 606272. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.606272>
- Singh, S., & Bal, B. (2024). Motivational correlates of sports and physical activity. *Physical Education of Students*, 28(3), 168–174. <https://doi.org/10.15561/20755279.2024.0305>
- Swindell, H., Marcille, M., Trofa, D., Paulino, F., Desai, N., Lynch, T., Ahmad, C., & Popkin, C. (2019). An analysis of sports specialization in NCAA Division I collegiate athletics. *Orthopaedic Journal of Sports Medicine*, 7(1). <https://doi.org/10.1177/2325967118821179>
- Verdejo, M., Yango, A., & Bautista, S. (2024). Sports commitment, training motivation, and athletic performance among selected NCAA South players. *Diversitas Journal*, 9(2), 798–823. <https://doi.org/10.48017/dj.v9i2.3014>
- Yang, Y., & Xia, Y. (2015). On the number of factors to retain in exploratory factor analysis for ordered categorical data. *Behavior Research Methods*, 47, 756–772. <https://doi.org/10.3758/s13428-014-0499-2>
- Yolcu, İ. U., & Çakmak, A. F. (2017). Proaktif kişilik ile proaktif çalışma davranışı ilişkisi üzerinde psikolojik güçlendirmenin etkisi. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 13(2), 425–438. <https://doi.org/10.17130/ijmeh.2017228692>
- Zuber, C., & Conzelmann, A. (2019). Achievement-motivated behavior in individual sports (AMBIS-I)—Coach rating scale: Development and preliminary validation. *German Journal of Exercise and Sport Research*, 49(4), 410–423.
- Zuber, C., Schmid, M., & Conzelmann, A. (2020). Achievement-motivated behavior in individual sports: Evidence for the construct and criterion validity of the AMBIS-I coach-rating scale. *Journal of Sports Science & Medicine*, 19(1), 10–19. <https://doi.org/10.7892/boris.135898>



ASES
KONGRE ORGANİZASYON YAYINCILIK LTD. ŞTİ.



Sayı : T-100-125

29.05.2025

Konu : Akademik Teşvik Uygunluk Belgesi

İLGİLİ MAKAMA

Ases Kongre Organizasyon Yayıncılık LTD. ŞTİ. tarafından 08-10 Mayıs 2025 tarihleri arasında Adıyaman'da düzenlenen Ases IX. International Scientific Research Congress'te sunulan bildiriler çift kör hakem tarafından değerlendirilmiş olup gerek bilim kurulu gerekse de düzenleme kurulu olarak uluslararası niteliktedir. Çalışmaların %49, 51'i Türkiyeden ve %50,49'u yurtdışından katılan akademisyen ve araştırmacılar tarafından sunulmuştur. Kongremiz akademik teşviğe uygundur. Kongre katılımcı ülke bilgileri ve katılımcı sayıları aşağıdaki gibidir.

Toplam bildiri sayısı: 305

Türkiyeden sunulan bildiri sayısı: 151

Türkiye dışından sunulan bildiri sayısı: 154

Katılımcı ülke sayısı: 19 ülke

Kongreye katılan ülkeler ve bildiri sayıları: Azerbaycan (51 bildiri), Cezayir (19 Bildiri), Hindistan (18 Bildiri), Pakistan (12 Bildiri), İtalya (9 Bildiri), Fas (8 Bildiri), (6 Bildiri), Nijerya (6 Bildiri), Özbekistan (6 Bildiri), Endonezya (6 bildiri), Kazakistan (5 bildiri), Sri Lanka (4 Bildiri), Romanya (2 Bildiri), İran (2 Bildiri), Portekiz (2 Bildiri), Kanada (1 Bildiri), Filipinler (1 Bildiri), Arnavutluk (1 Bildiri), ABD (1 Bildiri),

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. BEKİR KOCADAŞ
Düzenleme Kurulu Başkanı



T.C.
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Personel Daire Başkanlığı

Sayı : E-84776830-900--188302
Konu : Akademisyen Temsilcisi Olarak
Görevlendirilme Talebi

FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 15.02.2025 tarihli ve 187651 sayılı yazınız.

Fakülteniz Sosyoloji Bölümünde görev yapan Dr. Öğr. Üyesi Tuğba GÜCENMEZ' in Üniversitemiz ve Ases (Academy of Scientific and Educational Studies) tarafından organize edilen, 08-10 Mayıs 2025 tarihleri arasında İlimizde düzenlenecek olan Ases IX. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresinde akademisyen temsilcisi olarak görevlendirilmesi Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Murat AYDIN
Rektör Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSE5ADN2NB

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5350&eD=BSE5ADN2NB&eS=188302>

Adres:Altınşehir Mh. 3005 Sokak No:13 02040 ADYAMAN

Telefon:04162233816 Faks:04162233816

E-Posta:pdb@adiyaman.edu.tr Web Adresi:www.adiyaman.edu.tr

Bilgi için: Mehmet KESKİNKILIÇ

Unvanı: Bilgisayar İşletmeni



ASES PUBLICATIONS-2025©

30.05.2025

ISBN: 978-625-96918-3-1